

Polsko-český knihovnický workshop

Miroslava Cvejnová, Lucie Jehličková a Dagmar Honsnejmanová

Ve dnech 16.6. a 17.6.2009 jsme přijaly pozvání na knihovnický workshop, pro nás s těžko čitelným názvem "Rozwijanie zainteresowań czytelniczych dzieci i młodzieży przez twórcza aktywizację" - česky přeloženo: "Rozvoj čtenářských zájmů dětí a mládeže pomocí tvůrčích her", vedený trenéry Polské asociace pedagogů a organizátorů KLANZA, který se konal v polských Ołdrzychowicach - Oldřichovicích. Projekt samotný vzešel ze spolupráce rychnovské a oldřichovické knihovny a mohli se jej zúčastnit knihovníci a knihovnice z dětských oddělení knihoven.

Až na místo nás dovezl pan Ing. Vladimír Hulman, vedoucí regionálního odboru MěÚ Rychnov nad Kněžnou. Cestou nás seznámil s charakterem místní samosprávy a životem lidí v této malebné části Polska.

Po příjezdu nás přivítala ředitelka knihovny Oldřichovic paní Urszula Panterałka. Po zabydlení a dobrém snídání nás v místní knihovně krátce přivítali i lektori, Mgr. Iwona Podlasińska a Jerzy Kumiega z knihovny Wrocław, kteří se profesionálně věnují výuce práce s dětmi a mládeží.

Samy na sobě jsme si zkusily roli dítěte při výtvarných, divadelních, tanečních a literárních hrách, a líbilo se nám to. Užívaly jsme si bezprostřednost a volnost nejen po fyzické, ale především po psychické stránce. Naučily jsme se, jak se dá pracovat s dětmi novými, zábavnějšími metodami. Některé z nich představíme...

S dětmi, a to nejen v knihovně, je nejdůležitější pracovat ve skupině, družstvu, tlupě nebo, chcete-li, v týmu. To je opravdu hodně důležité. Dítě se nesmí bát, že zůstane samo, že na ně zbude úkol, s kterým si neporadí a ostatní mu nepomohou. Pak ztratí odvahu a přestává být bezprostřední. A o tom to je. Nebát se něco navrhnout, něco zkazit, něco říct špatně. Tady se nikdo nesměje! Za každou, třeba i zdánlivou maličkostí, je důležitá pochvala, povzbuzení. Důležité je také nikomu nevnucovat svůj názor, svůj postup, nechat dětem zcela volné pole při jejich tvořivosti.

Tak i my jsme se postupně odvázaly, přestaly se stydět za své slovní, divadelní nebo výtvarné projevy a zapojily jsme se s ostatními do bláznivých her, které nám přinesly radost, úsměv a pocit celkového uvolnění.

Například:

1. Rozstříhaná pohádka - rozstříháme názvy známých pohádek podle jednotlivých slov, smícháme je a každý dostane jedno nebo dvě slova, děti musí najít své protějšky a vytvořit tak původní název pohádky či jiného díla, nakonec se pokusí uhodnout autora daného díla.
2. Jak si vytvořit svoje strašidlo - na velkou čtvertku uděláme libovolnou skvrnu neurčitého tvaru (nejlépe vodovkami), děti potom mají za úkol pomocí fantazie domalovat a dotvořit strašidlo, dát mu jméno a prezentovat před ostatními, zda je strašidlo hodné, zlé apod.
3. Rekvizity - každá skupinka dětí dostane krabici plnou různých pohádkových rekvizit, musí uvést název pohádky, ke které se předměty vztahují.
4. Puzzle - děti dostanou rozstříhaný obrázek, který musí složit dohromady, nalepit na papír, na základě sestaveného obrázku mohou zahrát divadlo, pantomimu.
5. Kdo jsem - děti si stoupnou do kruhu, každý si vylosuje jméno autora a připne ho svému kamarádu před

sebou na záda, pak se všichni rozptýlí a snaží se vzájemně zjistit, kdo jsou, ptají se ostatních jednoduchými otázkami: "Jsem žena, muž, spisovatel, malíř?" apod. Odpověď musí být vždy jen ANO nebo NE. Autoři by měli být známí, aby je děti snadno uhodly.

6. Stará kniha s novou obálkou - děti si vyberou nějaké dílo, název přizpůsobí podle svého jména a namalují svoji obálku včetně názvu tak, aby obrázek tvořil obal přímo k prodeji nové knihy. Například nový název knihy "Svět podle Lucky".

7. Televizní program - děti se snaží sestavit svůj televizní program na vybrané dny (nejlépe sobota, neděle a jeden všední den). Účelem je se zamyslet nad tím, kolik času bychom měli a kolik ho skutečně trávíme u televize.

8. Děti si vylosují lístek s nějakým tématem - např. pasta - na zuby, na boty, na špagety, na podlahu, rybičková... a musí jej namalovat tak, aby ostatní poznaly, o co se jedná. Na obrázku nesmí být text. Základní slovo "pasta" by mělo být jednotné.

9. Heslo - děti obdrží slovo, musí vymyslet heslo a nakreslit transparent, potom budou svoje heslo křičet a prezentovat před ostatními.

10. Pohádka - děti obdrží různá slova, z kterých musí vymyslet veselou pohádku.

A zde je na ukázkou kousek naší pohádky. Možná se bude zdát divná, ale vzhledem k indiciím a časovému limitu asi tak 25 minut dílko nedopadlo nejhůř .: Indicie byly převzaty z pohádek H. Ch. Andersena.

Indicie: V lese, neděle, holčička se sirkami, zlatá slepička, křemen, sedmimílové boty, perníčky, stará babka, zakleté jablko, rusalka, vodník, princ, kouzelný džbáněk.

Pohádka o zlaté slepičce

Časně ráno, bylo to v neděli, v lese, když vyspávali rodiče po královském plese, odešla holčička se sirkami hledat zlatou slepičku. Cestou posbírala bílé křemeny, aby trefila zpátky domů. Omylem si ale místo střevíčků obula sedmimílové boty, které ji zanesly do hlubokého lesa, kde uviděla chaloupku, která měla střechu ze samých perníčků. V chaloupce bydlela stará babka. Vypadala jako hodná babka, ale ve skutečnosti to byla zlá čarodějnice. Přivítala holčičku a pohostila ji sladkými perníčky. Na cestu zpátky jí ale dala zakleté jablíčko ...

Není jednoduché vymyslet cokoli, zvláště když je dán časový limit, ale kupodivu v kolektivu lze přijít na spoustu dobrých, na první pohled i nesmyslných nápadů a ty okamžitě realizovat pomocí velmi jednoduchých rekvizit, pomůcek a dekorací. Ač se na první pohled zdá, že jde jen o pouhou zábavu, opak je pravdou. Lektoři měli velmi pečlivě připraveny všechny dekorace a hrací pomůcky předem, a nebylo jich zrovna málo.

Materiál ke všem hrám je běžně dostupný a hlavně levný. Jsou to noviny, časopisy, tužky, fixy, pastelky, vodové barvy, krepový papír, balicí papír, lepidlo, nůžky, izolepa apod. Časový limit je ke každé hře individuální, záleží na počtu a věkové skladbě dětí.

Přestože nás, zástupců Mikroregionu Rychnovsko, byla hrstka ve srovnání s polskými účastnicemi, během výuky jsme ani nepocítily jazykovou bariéru. Všichni se k nám chovali velice vstřícně a i naše mladá tlumočnice se přiučila pár nových českých výrazů!

Jako poděkování jsme předali knihovně prezentační materiály našich knihoven. Pěkné dárky věnovalo také město Opočno, prezentující rodný kraj Františka Kupky, a to knihy o tomto světoznámém malíři a další materiály o životě města, psané v polštině a angličtině.

Na závěr jsme všichni obdrželi studijní materiály a osvědčení o absolvování workshopu. Čas, který jsme zde strávili, byl rozhodně přínosem. Účast v takovémto kurzu můžeme jen vřele doporučit! Určitě byla velká škoda, že pozvání nepřijalo více knihovníků!

Knihovna Oldřichovice v číslech:

Oldřichovice jsou malé město asi s 2 000 obyvatel. Je zde velká knihovna s 9 pobočkami. Celkem mají ve fondu 137 330 knih, z toho jich je v místní knihovně 17 343. Ročně se půjčí téměř 70 000 knih a 5 000 časopisů. Prezenční výpůjčkou 7 000 knih a téměř 8 000 časopisů. Knihovna má 20 počítačů, z toho 18 jich je k dispozici čtenářům. Knihovna eviduje víc než 2 200 poskytnutých informací z knih a téměř 5 000 poskytnutých informací z internetu. Je zde zaměstnáno 13 pracovníků. Informace poskytla ředitelka knihovny Urszula Panterařka.

